Krimināllieta Nr. 11210003521
Lietvedības Nr. K73-0577-23/36
ECLI:LV:ZRT:2023:0228.11210003521.2.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2023.gada 28.februārī

Zemgales rajona tiesa, tiesnesis Ramiro Grandāns, rakstveida procesā izskatīja krimināllietu vienošanās procesā kārtībā,

/pers. A/, personas kods /personas kods/,

apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības atņemtas ar tiesas spriedumu), atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, un konkrēti:

ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 30.novembra spriedumu, kas stājies spēkā 2018.gada 11.decembrī, /pers. A/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 51.pantu, sodīts ar piespiedu darbu uz 410 stundām un papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – uz 4 gadiem.

/pers. A/ 2021.gada 4.februārī pulksten 12.24, zinot, ka papildsods pēc minētā sprieduma nav izciests, būdams persona, kurai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības likumā noteiktā kartībā nav iegūtas (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības atņemtas ar tiesas spriedumu), atrodoties alkohola ietekmē – minimālā alkohola koncentrācija izelpas gaisā 0,7596 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs, vadīja transportlīdzekli automašīnu VW Passat Variant ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, /adrese/.

Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja divus mazāk smagus noziegumus, kas paredzēti Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā.

MOTĪVU DAĻA

[2] Starp prokurori I.Gaili un apsūdzēto /pers. A/ 2023.gada 8.februārī noslēgts vienošanās protokols. Tas paredz vienošanos par to, ka apsūdzētais atzīst sevi par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā, un prokurore lūgs tiesā piespriest sodu: īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi un 20 dienām un atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem un 6 mēnešiem pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi un 20 dienām pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta nosacījumiem, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot pamatsodus, bet papildsodu – pilnībā, /pers. A/ sodu noteikt – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem un 20 dienām, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 1.[1] daļas 2.punktu, otro daļu, sodam daļēji pievienot ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 30.novembra spriedumu un Zemgales rajona tiesas 2019.gada 3.oktobra lēmumu noteiktā neizciestā soda daļu – īslaicīga brīvības atņemšana 2 mēneši un 28 dienas (uz vienošanās dienu), un galīgo sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem un 6 mēnešiem (lietas 77.-78.lapa).

[3] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 540.[1] panta otrās daļas 1.punktu, prokurorei un apsūdzētajam izskaidrotas tiesības 10 dienu laikā pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam un iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā (*lietas 82.lapa*). Līdz lietas izskatīšanas uzsākšanai no procesa dalībniekiem iebildumi pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā netika saņemti.

Saskaņā ar KPL 540.[1] panta trešo daļu, 543.panta pirmo daļu, tiesa lietu izskatīja rakstveidā un rakstīja saīsināto spriedumu (*lietas 92.-93.lapa*).

[4] Tiesā 2023.gada 13.martā saņemts apsūdzētā /pers. A/ rakstveida lūgums par pilna sprieduma sagatavošanu (*lietas 99.lapa*).

[5] Saskaņā ar KPL 540.[1] panta trešo daļu lietu rakstveida procesā izskata pēc lietā esošajiem materiāliem.

Tiesa atzīst, ka noslēgtā vienošanās ir likumīga un pamatota, tā noslēgta saskaņā ar KPL 433. un 437.panta prasībām. Apsūdzētā /pers. A/ vaina noziedzīgajos nodarījumos, kas paredzēta Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā, par ko viņam celta apsūdzība, ir pierādīta ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli ir atzīstams tas, ka viņš savu vainu atzinis un nožēlo izdarīto.

Atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktam kā atbildību pastiprinošs apstāklis atzīstams tas, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, bet atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktam kā atbildību pastiprinošs apstāklis atzīstams tas, kas noziedzīgs nodarījums pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas izdarīts alkohola ietekmē. Iepriekš sodīts ar sabiedrisko darbu, kas bija noteikts tuvu maksimālajai soda robežai, kuru viņš nav izcietis un neizciestā soda daļa tika aizstāta ar īslaicīgu brīvības atņemšanu. Tiesa piekrīt valsts apsūdzības

viedoklim, ka tas liecina par apsūdzēta zemo tiesisko apziņu un nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu. Iepriekš piemērotie sabiedrībā izciešamie sodi nav sasnieguši soda mērķi, tāpēc apsūdzētajam piemērojams sods īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā.

Pārbaudot /pers. A/ personību, tiesa konstatē, ka iepriekš krimināli vairakkārt sodīts, tostarp par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, pēdējo reizi: ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 30.novembra spriedumu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, piemērojot 51.pantu, ar sabiedrisko darbu 410 stundas. Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 3.oktobra lēmumu, neizciestais sods tika aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem (lietas 66.-69., 70.-73.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka apsūdzētais neprecējies, apgādībā personu nav, ir deklarēta un pastāvīga dzīvesvieta Latvijā. Lietā nav iesniegtas ziņas, ka apsūdzētais sava veselības stāvokļa dēļ nevarētu izciest piespiedu darba sodu.

Tiesa atzīst, ka sods par noziedzīgajiem nodarījumiem un galīgais sods noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46.panta nosacījumiem, tāpēc ir apstiprināma noslēgtā vienošanās.

[6] KPL 543.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, var precizēt vienošanās protokolā paredzēto soda mēru, ja tas saistīts ar laika tecējumu no vienošanās noslēgšanas dienas līdz iztiesāšanas dienai. Precizējums nedrīkst pasliktināt apsūdzētā stāvokli.

Kā redzams no Vienošanās protokola un ierosinājuma par vienošanās apstiprināšanu prokurore un apsūdzētais vienojās, ka, nosakot galīgo sodu, jaunajam sodam tiks pievienota neizciestā soda daļa pēc Zemgales rajona tiesas 2018.gada 30.novembra sprieduma un Zemgales rajona tiesas 2019.gada 3.oktobra lēmuma, kas uz vienošanos dienu bija 2 mēneši un 28 dienas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nepieciešams sekot šim prokurores un apsūdzētā vienošanās par galīgā soda noteikšanas principam, proti, nepieciešams ieskaitīt izciesto sodu no vienošanās noslēgšanas dienas līdz sprieduma taisīšanas dienai.

Apsūdzētais atrodas ieslodzījumā no 2023.gada 6.februāra un atrodas ieslodzījumā arī uz sprieduma taisīšanas dienu. No 2023.gada 8.februāra līdz 2023.gada 28.februārim neizciestā soda daļa – īslaicīga brīvības atņemšana 2 mēneši un 8 dienas.

Rezumējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka nepieciešams precizēt vienošanās protokolā paredzēto galīgo soda mēru, ņemot vērā laika tecējumu no vienošanās noslēgšanas dienas līdz iztiesāšanas dienai, proti, brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem un 10 dienām.

Tiesa atzīst, ka šis soda precizējums nepasliktina apsūdzētā stāvokli.

Šajā sakarā tiesa ņem vērā arī judikatūrā paustās atziņas (*Sal. Augstākās tiesas Senāta 2021.gada 30.aprīļa lēmums SKK-J-263/2021, ECLI:LV:AT:2021:0430.11089144017.4.L*)

[7] Apsūdzētajam šajā krimināllietā piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, jo viņš izvairījās no pirmstiesas kriminālprocesa (*lietas 55., 56.-60.lapa*). Tā kā apsūdzētajam /pers. A/ tiek piemērots reāls brīvības atņemšanas sods par mazāk smagu noziegumu, viņam sabiedriskais darbs aizstāts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, viņš atrodas ieslodzījumā, tiesa atzīst, ka konkrētajā lietā viņam ir jāpiemēro arī turpmāk drošības līdzeklis – apcietinājums – līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā vai beigsies soda termiņš.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ brīvības atņemšanas soda termiņā jāieskaita laiku no 2023.gada 28.februāra līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā vai beigsies soda termiņš.

Šajā sakarā tiesa ņem vērā, ka brīvības atņemšanas soda izciešana un apcietinājums ir dažādi personas statusi: pirmajā notiesātais, otrajā – apsūdzētais.

[8] Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmā daļa noteic, ka procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātajiem, izņemot likumā noteiktos gadījumos.

Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka procesuālie izdevumi ir: samaksa advokātam, kad izdevumus par juridisko palīdzību sedz no valsts līdzekļiem.

[8.1] Tā kā apsūdzētais /pers. A/ izvairījās no izmeklēšanas pirmstiesas kriminālprocesā, procesa virzītāja saskaņā ar KPL 83.panta trešo daļu un 274.panta trešo daļu uzaicināja aizstāvi, lai nodrošinātu apsūdzētā /pers. A/ tiesības uz aizstāvību, lai viņam būtu nodrošināta aizstāvja piedalīšanās pie apcietinājuma piemērošanas. Tiesas sēdē pēc norīkojuma apsūdzētā aizstāvību realizēja zvērināta advokāte A.Rozenberga, kurai saskaņā ar KPL 84. un 367.pantu un „Paziņojumā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā" esošajām ziņām par darbu juridiskās palīdzības nodrošināšanā izmaksājami – 120 *euro* (*lietas 61., 62., 76.lapa*).

[8.2] Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais uz sprieduma taisīšanas dienu atrodas brīvības atņemšanas iestādē. Taču lietā nav iesniegti pierādījumi tam, lai tiesa varētu secināt, ka apsūdzētā /pers. A/ mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz viņam samaksās procesuālos izdevumus. Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir darba spējīgā vecumā, lietā nav iesniegtas ziņas par to, ka viņa veselības stāvoklis liegtu viņam strādāt un gūt ienākumus. Tiesa nekonstatē KPL 85.panta, 368.panta ceturtās, piektās daļas nosacījumus, lai procesuālos izdevumus segtu no valsts līdzekļiem.

Tiesa ņem vērā, ka aizstāve tika uzaicināta pirmstiesas kriminālprocesā tikai tāpēc, ka apsūdzētais nepildīja savus procesuālos pienākumus – bez attaisnojoša iemesla neieradās pie prokurora, tādējādi izvairījās no pirmstiesas izmeklēšanas. Tiesas ieskatā, ja persona nepilda savus procesuālos pienākumus, valstij nav pienākums segt procesuālos izdevums, tostarp par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas izriet no KPL 274.panta trešās daļas. Līdzīgs viedoklis pausts arī juridiskā literatūrā (*sal. Z.Dundurs. Vai valstij ir pienākums maksāt advokāta darba samaksu par apsūdzētās personas izvairīšanos no tiesas.//"Jurista Vārds", Nr. 38 (1148), 22.09.2020.*).

Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar KPL 368.panta pirmo daļu procesuālie izdevumi piedzenami no apsūdzētā /pers. A/ valsts ienākumos.

[9] Ziņas par lietiskajiem pierādījumiem lietā nav, jo izņemtais transportlīdzeklis – *VW Passat Variant* ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ – atdots īpašniekam (*lietas 8.lapa*).

Rakstveida pierādījumu – CD ar videofailu, kas glabājas lietas materiālos, – jāatstāj lietā.

[10] Saskaņā ar KPL 542.panta otro daļu tiesas nolēmums ir pārsūdzams tikai apelācijas instances tiesā par vienošanās procesa kārtības pārkāpumiem vai Krimināllikuma normu pārkāpumiem.

[11] Tiesa saskaņā ar KPL 530.panta trešo daļu paziņoja pilna sprieduma sagatavošanas datumu – 2023.gada 29.marts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 540.[1] pantu un 543.pantu tiesa

n o s p r i e d a

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā.

Apstiprināt noslēgto vienošanos starp prokurori Ivitu Gaili un /pers. A/, un sodīt /pers. A/:

-) pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 20 dienām, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem;

-) pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas ar īslaicīgu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi 20 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot pamatsodus, bet papildsodu – pilnībā, /pers. A/ sodu noteikt – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem 20 dienām, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, l.[1] daļas 2.punktu, otro daļu, noteiktajam sodam daļēji pievienot ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 30.novembra spriedumu un Zemgales rajona tiesas 2019.gada 3.oktobra lēmumu noteiktā neizciestā soda daļu – īslaicīga brīvības atņemšana 2 mēneši un 8 dienas (uz sprieduma pasludināšanas dienu), un galīgo sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem un 10 dienām, atņemt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem 6 mēnešiem.

Saglabāt /pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājums, – līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta pirmo un ceturto daļu /pers. A/ soda termiņā ieskaitīt laiku no 2023.gada 28.februāra līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā vai beigsies soda termiņš.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus par juridisko palīdzību kriminālprocesā 120 *euro* (zvērināta advokāte Ausma Rozenberga).

Daļā par procesuālo izdevumu piedziņu noteikt /pers. A/ nolēmuma labprātīgas izpildes termiņu – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rakstveida pierādījumu – CD ar videofailu, kas glabājas lietas materiālos, – atstāt lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas instances tiesā par vienošanās procesa kārtības pārkāpumiem vai Krimināllikuma normu pārkāpumiem 10 dienu laikā, iesniedzot sūdzību vai protestu Zemgales rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2023.gada 29.marts.

Tiesnesis Ramiro Grandāns